

Kunst – We kunnen niet zonder

Ik heb wel iets met kunst. Misschien komt dat omdat ik ben opgegroeid met een bekend schilderij van Van Gogh, het *Caféterrass bij nacht*. Een reproductie ervan hing bij ons de woonkamer. Als kind keek ik er vaak naar.

Jan van der Wolf

Vond ik het mooi? Als kind stel je je die vraag niet. Het hing er gewoon, het was er. Maar het intrigeerde me en steeds keek ik ernaar. Soms ging ik zelfs op een stoel staan om het van dichtbij te kunnen zien. Dat doet kunst: het houdt je bezig. Je kijkt en je kijkt nog eens. Wat zie ik? Zie ik wat ik zie? Is het wat het is?

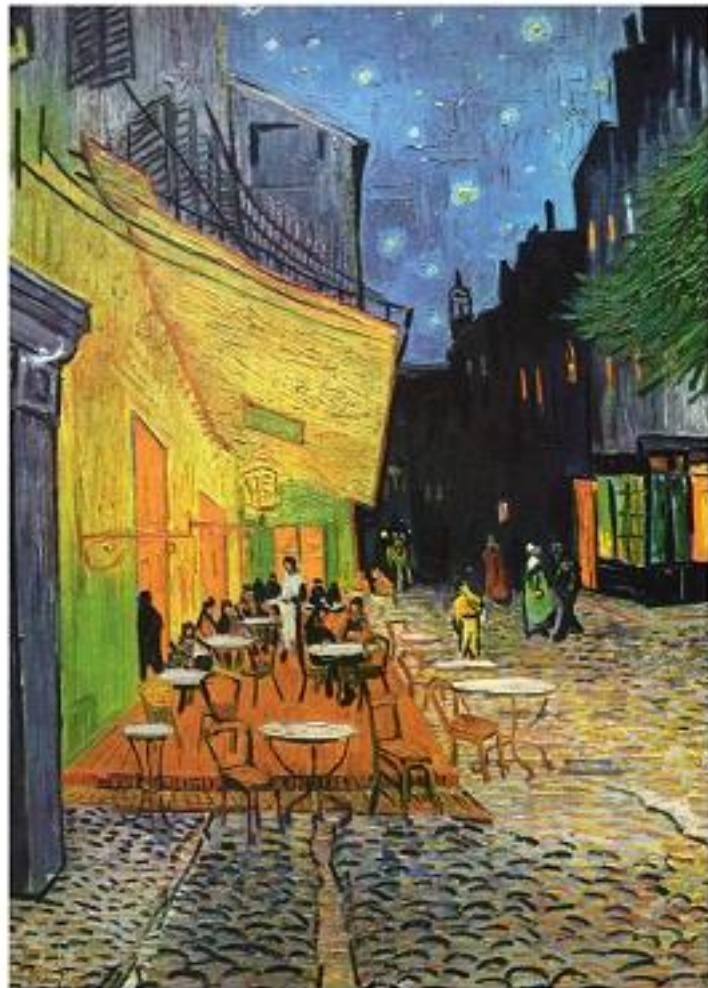
Kunst opent deuren

Kunst doet een deur open naar een andere wereld. Met onze kinderen heb ik, toen ze nog klein waren, vaak naar kunst gekeken. En steeds vroegen ze: wat is dit? Ik had kunnen antwoorden: dit is een soort koe of dit lijkt wel op een ondergaande zon. Maar ik stelde een tegenvraag: wat zie je? En altijd wisten ze iets te vertellen. En steeds stond ik versteld over hun verbeelding. Ze lieten me iets zien van de andere wereld die bij hen opgeroepen was.

Ooit bezochten we met onze jongens het Jopie Huisman Museum in Workum. Onze Bas, een jaar of drie, bekeek aandachtig een aantal schilderijen. Toen liep hij opeens naar de balie en zei tegen degene die de kaartjes verkocht: "Mevrouw, mevrouw, alles is hier een beetje stuk."

Het had hem geraakt. Dat kan kunst doen.

Kunst doet iets met je. En voor iedereen weer wat anders. Eén kunstwerk en 100 toeschouwers geeft 100 verschillende kunstwerken. Kunst spreekt tot de verbeelding – bij ieder op een eigen manier. Kunst roept een andere wereld op, die er tegelijk wel en niet is. Zij stelt tegenwoordig wat zij verbeeldt.



Groter dan wijzelf

Wij leven in een tijd waarin één plus één twee is. Geld en getallen zijn bepalend en de regel is: meten is weten. Maar met die bril op ontgaat je een groot deel van de werkelijkheid. Wie verliefd zijn beschrijft als een chemisch proces in het brein dat op gang wordt gebracht door geurstoffen heeft wel gelijk, maar heeft niets van het geheim van de liefde begrepen. Daar hebben we de poëzie en verbeelding voor nodig. We kunnen niet zonder de kunst om het geheim van het leven te omschrijven.

Daarom zijn geloof en kunst bondgenoten. Ook het geloof geeft zicht op een andere wereld. Een andere werkelijkheid die je niet kan pakken, maar die zich steeds aan je opdringt. Kunst en godsdienst doen hetzelfde. Allebei proberen zij ons bestaan te verbinden met een werkelijkheid die groter is dan wijzelf. Beide komen ze voort uit geraakt zijn en leven van 'aanblazing' of ingeving en geven ze kleur en klank aan verwondering, aan verbijstering.

Jan van der Wolf is predikant te Voorburg en redactielid van W&D.